

thus nivalis, Sneeuwkllokje en *Leucojum vernum*, Lenteklokje behandeld. Ze hebben grote overeenkomst, maar het Lenteklokje is iets groter en alle zes bloemdekbladen zijn ongeveer even groot, terwijl bij het Sneeuwkllokje de buitenste drie aanmerkelijk langer zijn dan de binnenste krans. Men kan er zich over verwonderen hoe dergelijke tere gewassen kans zien om zich in de winter toch door de harde grond heen te boren. Het tere groeipunt wordt tijdens de groei door een harde bladschede beschermd. Zodra deze de oppervlakte bereikt heeft groeit hij niet verder en dan pas kunnen de twee bladeren te voorschijn komen, welke op hun beurt de bloem beschermen. Bij verdere groei ontwikkelt zich het steeltje dat nog een apart z.g. steelblaadje bezit als bescherming van de bloem. Deze laatste opent zich slechts indien de temperatuur minstens 10°C bedraagt en bij deze temperatuur beginnen ook de bijen te vliegen. Deze bestuiven de bloem, maar gezien het feit dat in het voorjaar deze temperatuur niet zo vaak bereikt wordt, kan hij slechts zelden rijpe vruchten vormen, terwijl de bloem wekenlang gesloten blijft. Merkwaardig is dat het steeltje te zwak is om de vrucht te dragen waardoor deze op de grond komt te liggen. Ieder zal nu zo langzamerhand wel *Streptopelia decaocto*, Turkse tortel kennen en *S. risoria*, Lachduif, een kooivogel. Deze laatste is veel lichter van kleur en iets tenerder van bouw dan de eerste. Zo af en toe ontsnapt wel eens een kooivogel of men laat ook wel overcomplete dieren los. Indien deze zich bij de Turken weten aan te sluiten kunnen deze tamme vogels wel aan voedsel komen en wordt er onderling ook gepaard. De laatste jaren wordt dan ook wel een bastaard tussen deze waargenomen. Deze is wat de kleur betreft intermediair. Op de vraag of zo'n bastaard ook het typische lachende geluid maakt waaraan het Lachduifje zijn naam te danken heeft, kon Dr Dijkstra niet met zekerheid antwoorden. Wel wordt heel zelden een kort lachje vernomen, dat waarschijnlijk van de bastaard afkomstig is.

Tenslotte deelt Dr. Bruna nog enkele biologische waarnemingen mee gedaan in en bij de wachthut van de Natuurwacht Z.O. Limburg, die in een volgend maandblad, bij gelegenheid van het 20-jarig bestaan van de Wachthut te Wylre zullen gepubliceerd worden.

VERSLAG VAN DE GEOLOGISCHE EXCURSIE 1968

Met de herinnering aan een zeer geslaagde geologische excursie nog vers in het geheugen, kan dit verslag een ieder die niet mee kon gaan, toch deelgenoot maken aan de instructieve kennis die geboden werd.

Uitzonderlijk was dat juist 16 maart de enige stralende voorjaarsdag was in een wekenlange buigige regenperiode; iedereen prees de meteorologische feeling van de leider van de excursie dr. D. G. Montagne, die op deze tocht geassisteerd werd door de heer J. P. Felder.

Met 'n 70-tal deelnemers werd in 2 autobussen richting Vaals gereden; al direct buiten Maastricht werd het gezelschap attent gemaakt op de ligging van het laagste Maasterras, in het waterwingebied onder Heer. De Provinciale Limburgse Waterleidingmij. pompt hier water uit deze terrasgronden, die onder de löss liggen.

Waar niets meer van vroeger dierlijk leven te zien is, valt er nog altijd wel wat te ruiken. foto van Eyk.

Op de verdere route werden de excursisten op diverse plaatsen gewezen op de Maasterrassen, met de talrijke diepe beekinsnijdingen zoals Gulpdal, Geuldal en dal van de Selzerbeek.

Vervolgens trokken de zonovergoten besneeuwde heuvels van het Land zonder grens ieders bewondering! Hier geen terrasresten, doch een afzetting die bestaat uit de sterk verweerde restanten van het onderliggende krijtgesteente; de löss ontbreekt; dit gebied hoort tot dezelfde laattertiaire schiervlakte die iedereen wel kent uit Ardennen en Eifel.

De eerste halte lag vlak bij het spoorwegviaduct te Moresnet waar een groeve in devonische zandsteen werd bezocht. Menig tochtgenoot werd hier voor het eerst van zijn leven met een fraai geplooid gesteente geconfronteerd, waarbij een breukzône van 1½ m breedte het schoolvoorbeeld completeerde.

Na een rit van enkele km. werd uitgestapt in Plombières of Bleiberg; beide namen duiden er op dat hier eertijds (zink- en) looderts ontgonnen is. Een prachtige profielwand toonde fraai geplooid harde, dikke kalksteenbanken. De oranje-rode verweringsleem stak plaatselijk fel af tegen de blauwe hemel. In een anticlinaal viel een vervormd plooibeeld waar te nemen: de kalkbank is nl. onderaan keurig symmetrisch gebogen maar bovenin is een asymmetrisch geheel ontstaan doordat een der kalksteenlaagjes als het ware in de kop van de plooï fijngegreven is. (Onder Carboon).

Vele stukken zinkerts, de z.g. „Schalenblende” konden hier toegevoegd worden aan de reeds verzamelde glimmerhoudende zandsteen!

Op dit punt was een korte boswandeling door een geaccidenteerd terrein ingelast, die tenslotte leidde naar 'n dalwand met een duidelijk gelaagdheid van afwisselende zandsteen en leisteen. (Boven Carboon).

Op weg naar de lunch werd in het Vijlenerbos nog eens gewezen op de laattertiaire schiervlakte. Ook hier geen terrasafzettingen, maar een residuair verweringsproduct van Krijtkalken („vuursteen-eluvium”) met plaatselijk nog enorme blokken verkiezelde tertiaire zanden.

Daar in café-restaurant Rozenhof gloeiende koffie en hete soep bij wijze van spreken al op tafel stonden verliep de lunch heel vlot en kwam spoedig het hoogtepunt van de excursie in zicht.

Het bezoek aan de Nekamigroeve op 't Rooth te Bemelen was wel de bekroning van de tocht.

De kalksteenpakketten behoren tot de jongste krijtafzettingen en zijn bedekt door oligocene zand- en kleilagen die op hun beurt weer bedekt zijn door pleistocene terrasafzettingen waarop tenslotte nog weer eens löss ligt.

In de groeve valt een flauwe helling in N.W.-richting te constateren; ook komen enkele duidelijke breuken voor.

Op een reeds voor ontginning zorgvuldig „afgedekt” terreingedeelte tekent zich een soort

maanlandschap af met vele bulten en kommen. Hier en daar konden nog enige bovineinden van geologische orgelpijpen worden aangewezen. Ter plaatse werd het ontstaan van een dergelijk karstoppervlak verklaard als het eindproduct van een langdurige inwerking van de atmosfeer op een kalkoppervlak.

Om de geboeid luisterende toehoorders beter te overzien heeft de heer Felder zich door Ambiorix laten inspireren.
foto van Eyk.

Tot slot werd in de eigenlijke kalkgroeve nog ijverig naar fossielen gezocht; menige beginnening ging met een „museumstuk” huiswaarts.

Bij het instappen voor de thuisreis dankte de voorzitter van het Natuurhistorisch Genootschap de heren Montagne en Felder met hartelijke woorden voor de wijze waarop ze deze tocht zo succesvol lieten slagen!

Vermoeid maar uiterst voldaan en beladen met fossielen en stenen namen de deelnemers van elkaar afscheid met een „tot ziens” bij de tocht naar Belvaux.